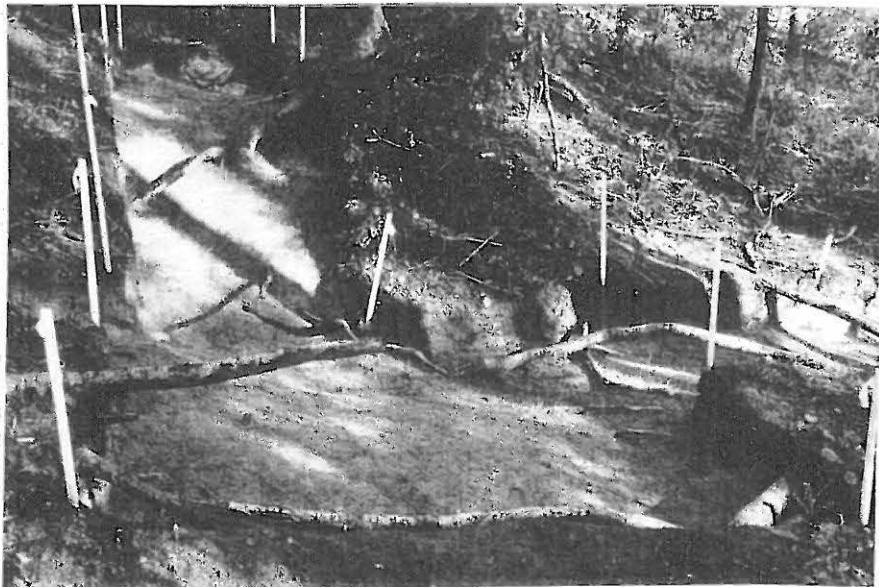

SUOMUSJÄRVI

Viitamäki N

koekaivaus VT-1 -moottoritienjalla 2002

Nina Strandberg

MUSEOVIRASTO

SUOMUSJÄRVI, VIITAMÄKI N

Pk 2023 05 Suomusjärvi

p = 6702 926-982

i = 3310 523-569

Koekaivaus kuoppakohteessa

Museoviraston arkeologian osasto

Kaivausjohtaja: FM Nina Strandberg

Tutkimuskohde oli vuoden 1992 tielinjavaihtoehtojen inventoinnin yhteydessä löytyneet kaksi pyyntikuopiksi arvioitua ajoittamatonta kuoppaa. Kuopat eivät olleet esihistoriallisia, mutta ne on kaivettu kivikautiselle asuinpaikalle.

Kuoppien ympäristön koekuopituksen yhteydessä niiden pohjoispuolelta löytyi kuoppien tuhoaman asuinpaikan suorana jatkona oleva osa samaa asuinpaikkaa. Paikalta ei löytynyt kiinteitä rakenteita ja siellä ollut likamaa oli erittäin vaaleaa. Löytöinä kuitenkin saatiin iskukiviä, kvartsiesineitä, poikkiteräinen nuolenkärki, piistä valmistettu ehjä nuolenkärki, hioimen kappaleita ja kvartsi-, kivilaji- ja liuskeiskoksia. Sekä kuopat että asuinpaikka sijaitsivat 65 m:n korkeudessa olevan hiekkapohjaisen terassin reunamalla.

Muinaisterassin lounaispuolella, tutkituista kuopista 20 m lounaaseen, kiintokalliossa on kvartsisuonia. Kallio oli jäkälän ja sammalen peitossa, mutta päällyskasvuston alla näkyi, että kvartsisuonista oli hakattu tai murtunut kvartsin kappaleita. Kallion reuna, jossa suonet ovat, on pystysuora. Samaa kvartsia, jota yhä oli jäljellä kalliossa, löytyi kaivauksissa niin esineinä kuin iskoksina. Kvartsi oli joko erittäin hyvälaatuisia ja väriltään harmaata, tietyissä kohdissa tervanväristä savukvartsia, vaaleanpunertavaa ruusukvartsia tai kiteisempää valkoista kvartsia. Joitain kalliosta irrotettuja/irronneita paloja löytyi kallion juurelta. Vaikka terassia oli metsäaurattu louhoksen koillispuolelta, auraus ei ollut osunut kalliolle louhoksen kohdalle.

Asuinpaikka on tutkittu loppuun. Kvartsilouhos sijaitsee toimenpidealueen ulkopuolella. Kuitenkin, jos läjityssuunnitelma toteutuu nyky suunnitelmien mukaan, louhoksen läheisyydessä työskenneltäessä on noudatettava huolellisuutta, jotta louhos ei peittyisi.

Löydöt: KM 33579

Ajoitus: Kivikausi, Suomusjärven kulttuuri

Tutkitun alueen laajuus: 55 x 50 m/91,5 m²

Kenttätyöaika: 22. 7.-9.8. ja 19.-30. 8. 2002

Tutkimuskustannukset: Tieliikelaitos, konsultointi, Väli-Suomen suunnittelupalvelut, 74 147 € yhdessä Suomusjärven Viitamäki N kaivauksen kanssa

Tutkimusraportti: Nina Strandberg 28.4.2003 Museoviraston arkeologian osaston arkisto

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	2
2. ARKISTOTIEDOT	3
3. KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI, TOPOGRAFIA JA TUTKIMUSMETODI	5
4. HAVAINNOT	5
4.1 Pyyntikuopat	
4.2 Tasokaivaus	
4.3 Kvartsilouhos	
5. LÖYDÖT	7
6. LUUANALYYSI	8
7. TIIVISTELMÄ	8
KARTTALUETTELO	9
NEGATIIVILUETTELO	10
DIALUETTELO	10
PERUSKARTTAKOPIO	11
SUUNNITELMAKARTTAKOPIO	12
KARTTAKOPIOT	13
VALOKUVATAULUT	29
Liite 1	
Liite 2	
Liite 3	

1. JOHDANTO

Museoviraston arkeologian osaston vuonna 1992 suorittamassa inventoinnissa (ks. H.-P. Schulz 1992) löytyi pyyntikuopiksi arvioituja ajoittamattomia kuoppia, jotka eivät kuitenkaan silloin sijainneet toimenpidealueella. Inventointi liittyi VT 1 - moottoritien Muurlan ja Lahnajärven välisen osuuden vaihtoehtoselvityksiin.

Koska tie- ja muut moottoritein rakentamiseen liittyvät maankäyttösuunnitelmat olivat myöhemmin tarkentuneet ja osittain muuttuneet (suunnitelmakarttaote s. 11), kuopat sijaisivat uusien suunnitelmien mukaan toimenpidealueella. Kohteessa suoritettiin koetutkimukset kesällä 2002 plv 78200-78400 pohjoispuolelle suunnitellun läjitysalueen länsi-luoteisosassa. Kohteessa sijainneet kuopat tutkittiin ja niiden ympäristö koekuopitettiin. Koekuopituksessa löytyi alkuperäisen kuoppakohteen pohjois-puolelta suppea asuinpaikka, joka samalla tutkittiin pois. Kuoppien länsipuolella kiintokalliossa havaittiin myös mahdollinen kvartsilouhos, joka ei nykyisten tiesuunnitelmien mukaan sijaitse toimenpidealueella.

Kaivaus, johon sisältyy kahden viikon lisäaika, toteutettiin ajalla 18.7-9.8. ja 19-30.8.2002. Tutkimuskustannuksista vastasi Tieliikelaitos, konsultointi, Väli-Suomen suunnittelupalvelut kokonaismäärärahan ollessa Kiikalan Yli-Lääpän viikon kestäneen koekaivauksen kanssa 74 147 €.

Kaivajina työskentelivät eripituisia jaksoja Vesa Kilpelä, Tiina Kinnunen, Nina Manninen, Jukka Palm, Hanna-Leena Salminen, Nora Salonen, Niko Tuominen ja Kirsi Ylikoski.

Helsingissä 31.3.2003

Nina Strandberg, FM

2. ARKISTOTIEDOT

Kohteen nimi:	Viitamäki N	
Muinaisjäänöslaji:	ajoittamattomat kuopat	
Inventointinumero:	-	
Lääni:	Etelä-Suomen lääni (Varsinais-Suomi)	
Kunta ja kunnanumero:	Suomusjärvi 776	
Kylä ja kylänumero:	Härmälänböle 405	
Kiinteistötunnus, tila:	776 405 0002 0000	
Maanomistaja:	Matti Rantalaiho	
Katuosoite:	Viitamäentie 100	
Postinumero, postitoimipaikka:	25410 SUOMUSJÄRVI	
Peruskartta:	2023 05 SUOMUSJÄRVI	
Koordinaatit:	peruskoordinaatti	yhtenäiskoordinaatti
	eteläisin piste:	
	x=6698 064	p=6702 926
	y=2475 931	i=3310 569
	z=64	
	pohjoisin (samalla läntisin) piste:	
	x=6698 118	p=6702 982
	y=2475 883	i=3310 523
	z=66	
	koillisin piste:	
	x=6698 104	p=6702 967
	y=2475 911	i=3310 551
	z=64	
	kuoppakohde:	
	x=6698 107	p=6702 969
	y=2475 928	i=3310 568
	z=65	
	mahdollinen kvartsilouhos:	
	x=6698 078	p=6702 941
	y=2475 891	i=3310 529
	z=70	
Rahoittaja:	Tieliikelaitos, konsultointi, Väli-Suomen suunnittelupalvelut	
Tutkimusaika:	18.7-9.8. ja 19.8-30.8.2002	
Tutkimustapa:	koekuopitus, tasokaivaus	
Tutkimusala/kaivettu alue:	55 x 50 m/91,5 m ²	
Kaivausjohtaja:	Nina Strandberg, FM	
Piirtäjä:	Petteri Pietiläinen, FM	
Tutkimusavustaja:	Terhi Ketolainen, HuK	
Kaivauslöydöt:	KM 33579, diar. 19.12.2002	
Negat:	125318-45	
Diat:	50666-50684	
Aiemmat kaivaukset:	-	
Aiemmat inventoinnit:	Hans-Peter Schulz 1992	
Aiemmat löydöt:	-	

Lähistöllä sijaitsevat
muinaisjäännökset:

Kiikala Yli-Lääppä, asuinpaikka kuopista 500 m
itään, ympäristössä 1 km:n säteellä runsaasti
Suomusjärven kulttuurin aikaisia asuinpaikkoja,
mm. Hermolanvahan ja Ylikylän alueen
asuinpaikat etelässä ja Silvanojanpelto, Haapalan
(ent. Strömin) palsta ja Yli-Jaakkolan Tyrynniitty
pohjoisessa

Lähistön löydöt:

KM 24746 kourutaltoa, pellolta 40 m itään
kuopista

3. KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI, TOPOGRAFIA JA TUTKIMUSMETODI

Kohde sijaitsee Aneriojärvestä n. 1,5 km pohjoisluoteeseen ja Viitamäen talosta 400 m pohjoiseen. Sekä kuopat että löytynyt asuinpaikka sijaitsivat 65 m mpy olevalla hiekkapohjaisella terassilla. Terassi on sijainnut veden ollessa 65 m:n korkeudella kapean salmen länsirannalla, salmi on kuivunut veden ollessa 60 m:n korkeudella (liite 3). Kohteen länsipuolella on jyrkkä kallioseinämä ja avokallion päällä on suuri siirtolohkare. Kohteen itäpuolella maasto laskee kapealle peltokaistaleelle.

Kohteen ympäristön metsä on aurattu, eikä vuoden 1992 inventoinnissa löytyneistä kuudesta kuopasta (Schulz 1992:39) pystytty kaivauksen aikana paikallistamaan varmuudella kuin ne kaksi, jotka tutkittiin.

Tutkittujen kuoppien yli leveyssuunnassa (suunta 340 gon) vedettiin aluksi metrin levyinen koekaista, jota laajennettiin puuston antamien mahdollisuuksien mukaan kuoppien kohdalla niiden pituussuunnassa, jotta saataisiin tutkittua kuoppien poikkileikkaukset (kuva 2/s. 30). Sopiviin kohtiin varsinaisten kuoppien eteläpuolelle tahtiin kaksi koekaistaa pitkänomaisten painanteitten kohdalle, joiden uskottiin olevan neljä puuttuvaa pyyntikuoppaa. Kuoppien kaivamisen ohella koekuopitettiin myös muinaisterassi ja koekuopan 25 ympärille avattiin löytöjen ja erittäin vaalean likamaan antamien viitteitten perusteella laajempi kaivausalue, jota laajennettiin myöhemmin lisää itään.

Tasokaivaus ja kuoppien kaivaus aloitettiin poistamalla turve lapiolla ja tämän jälkeen kaivettiin kaivauslastoilla alueet pohjaan.

Löydöt otettiin talteen 1 x 1 m:n ruuduista koska kaivausalueet muodostuivat rikkonaisiksi. Kaivauskerros oli 10 cm:n paksuinen. Tutkimusten jälkeen kuopat ja kaivausalueet sekä koekuopat täytettiin, koska ei ollut varmuutta siitä, milloin rakentaminen paikalla tullaan aloittamaan.

Terassin poikki kulkee ilmeisesti peurojen kulkureitti vielä tänäkin päivänä. Kaivausten ensimmäisenä aamuna peura oli kävelemässä polkua tulevan kaivausalueen poikki pohjoiseen mutta pelästyi havaittuaan kaivaushenkilökunnan ja lähti takaisin etelään.

4. HAVAINNOT

Kaivauksissa ei löytynyt kiinteitä rakenteita ja viitteet esihistoriallisesta asutuksesta olivat satunnaiset likamaa-alueet ja löydöt.

4.1 Pyyntikuopat

Kuten johdannossa todettiin, vuoden 1992 inventoinnissa löytyneistä mahdollisista pyyntikuopista löytyi varmuudella kaksi. Vuoden 1992 inventointiraportin karttaluonnokseen oli merkitty kuusi kuoppaa, jotka oli ryhmitelty pareittain samansuuntaisesti suurinpiirtein itä - länsi -suuntaisesti. Karttaluonnoksen ylimalkaisuuden takia en ole varma, mitkä karttaluonnokselle merkityt kuopat lopulta tutkittiin.

Kaivetut kuopat sijaitsivat terassin koillisreunalla (kartta 1, s. 13). Niiden pituusakseli oli lounais-koillis -suuntainen. Pienempi, luoteinen kuoppa, oli 3,10 x 1,30 m:n kokoinen ja ennen kaivausta 20 cm syvä. Suurempi, kaakkoinen kuoppa, oli 3,60 x 1,30 m:n kokoinen ja n. 50 cm syvä. Kuoppien etäisyys toisistaan oli 2,25 m.

Kaivauksissa todettiin, että kuopat eivät olleet esihistoriallisia. Ne olivat kuitenkin melko varmasti yli sadan vuoden ikäisiä, pohjalla oli vahva turvekerros ja kuoppien reunoilla kasvoi vankkoja puita.

Kummankin kuopan kohdalla näkyi toisesta kaivauskerroksesta lähtien likamaaläikkä, jotka tummenivat ja pienenivät pohjaa kohti. Tasossa 2 suuremman kuopan läikkä oli 2,5 x 1,5 m (kartta 7, s. 19; kuva 3/s. 30, diat 50668 ja 50670), tasossa 3 jonkin verran pienempi ja epäyhtenäisempi (kartta 8, s. 20; kuva 4/s. 31, diat 50669 ja 50671), ja tasossa 4 vielä 2 x 1,25 m:n kokoinen (kartta 9, s. 21; kuva 5/s. 31). Pienemmän kuopan koko ei ole mitattavissa, koska osa kuoppa oli jätettävä kaivamatta puun takia.

Muodoltaan suurempi kuoppa oli pituusakselilla tasapohjainen ja pyöreästi, mutta melko jyrkästi pintaa kohti levenevä. Leveysakselin poikkileikkaus oli tasapohjainen, loivasti pintaa kohti levenevä. Pienempi kuoppa oli samanlainen. (kartat 14-16, s. 26-28; kuvat 6-8/s. 32-33; dia 50672-74),

Kuopat oli kaivettu kivikautisen asuinpaikan läpi. Tästä kuoppien täytemaan sekaan oli ajautunut muutamia kvartsi-iskoksia. Kuoppien täytemaan ulkopuolisesta, avatusta alueesta löytyi myös kvartsi-iskoksia. Pienemmän kuopan pohjalle, aina 80 cm:n syvyyteen oli haudattu nuori hevonen, joka ei myöskään ollut esihistoriallinen.

Näiden kuoppien eteläpuolelta etsittiin uusia pyyntikuoppia, mutta metsäauraus oli tasoittanut maanpintaa. Kuoppien eteläpuolella oli kuitenkin matalia painanteita, joiden kohdalle sijoitettiin yksi 2 m leveä (kuva 17/s.37, dia 50682) ja tästä etelämmäksi vielä 1 m:n levyinen (kuva 16/s.37, dia 50681) koekaista (sijainnit kartta 1, s. 13). Kaivauksessa todettiin, että nämä matalat painanteet eivät olleet esihistoriallisia tai historiallisia muinaisjäännöksiä.

4.2 Tasokaivaus

Kuoppien kaivamisen yhteydessä selvisi, että niiden ympärillä hiekkaterassilla on todennäköisesti kivikautinen asuinpaikka. Terassille kaivettiin 29 kpl 1 x 1 m:n koe-kuoppaa (koe-kuoppien korkeudet liite 2). Sen kaivausalueen, jossa kuopat sijaitsivat, pohjoispuolelle kaivetun koe-kuopan 25 etelä-, pohjois- ja kaakkoispuolelle avattiin 9,5 m². Aluetta laajennettiin kahteen otteeseen itään, koska löydöt näyttivät jatkuvan siihen suuntaan. Kaivausalueen laajuudeksi tuli lopuksi 29 m².

Alueen maaperä oli hienoa hiekkaa, jossa ei juuri kiviä ollut. Likamaa, jota näkyi tasoissa 1 (kartta 10, s. 22; kuva 9/s. 34), 2 (kartta 11, s. 23; kuvat 10/ s. 34 ja 12-14/s. 35-36, diat 50678.80) ja 3 (kartta 12, s. 24; kuva 15/s. 35), oli erittäin vaaleaa. Paikalla ei ollut kiveyksiä tai rakenteita.

4.3 Kvartsilouhos

Muinaisterassin lounaispuolella, tutkituista kuopista 20 m lounaaseen (sijainti kartta 1, s. 13), kiintokalliossa on kvartsisuonia. Kallio oli jäkälän ja sammalen peitossa, mutta päällyskasvuston alla näkyi, että kvartsisuonista oli hakattu tai murrettu kvartsin kappaleita. Kallion reuna, jossa suonet ovat, on pystysuora. Samaa kvartsia, jota yhä oli jäljellä kalliossa, löytyi kaivauksissa niin esineinä kuin iskoksina. Kvartsi oli joko erittäin hyvälaatuista ja väriltään harmaata, tietyissä kohdissa tervanväristä savukvartsia, vaaleanpunertavaa ruusukvartsia tai kiteisempää

valkoista kvartssia. Joitain kalliosta irrotettuja/irronneita paloja löytyi kallion juurelta. Vaikka terassia oli metsäaurattu louhoksen koillispuolelta, auraus ei ollut osunut kalliolle louhoksen kohdalle.

Se osa louhosta, joka paljastettiin kaivauksen aikana, oli 3 m pitkä ja n. 1 m korkea (kuvat 18-20/s. 38, diat 50675-77). Ensimmäisenä kvartsilouhoksen mahdollisuuden kiinnitti huomiota Jukka Palm, joka myös poisti turvetta louhoksen päältä näin paljastaen kallion lähemmälle tarkastelulle.

5. LÖYDÖT

Kuten edellisessä luvussa mainittiin, millään kaivausalueella ei ollut voimakasta esihistorialliseen toimintaan viittaavaa lika- tai kulttuurimaata. Viitteet esihistoriallisesta toiminnasta olivat lähinnä löydöt.

Löytömateriaalissa oli mukana esineitä, joiden määrittäminen ei tuottanut ongelmia kuten esim. kaapimet, mutta myös kvartsisiesineiksi nimitettyjä esineitä, joiden käyttötarkoitus ei ole varma. Mukana oli myös iskukiviä ja hioimia, jotka viittaisivat siihen, että paikalla on valmistettu esineitä. Yllättävin löytö oli ehjä piinuolenkärki, joka löytyi viimeisinä kaivauspäivinä.

LÖYTÖRYHMÄT:

Piimateriaali

Nuolenkärki	1 kpl	5 g
-------------	-------	-----

Kvartsimateriaali

Nuolenkärki	1 kpl	0,5 g
Kaavin	4 kpl	15 g
Uurrin	1 kpl	5 g
Kvartsisesine	13 kpl	59 g
Raaka-aine kappale	1 kpl	712 g
Retusoitu kvartsi-iskos	2 kpl	1 g
Työstetty kvartsi	2 kpl	181 g
Kvartsi-iskoksia	196 kpl	534 g
Kvartsi/maasälpä iskos	1 kpl	4 g

Liuske- ja kivilajimateriaali

Iskukivi	4 kpl	1241 g
Jauhinkivi	1 kpl	616 g
Reikäkiven? katkelma	1 kpl	681 g
Hioin	2 kpl	326 g
Hioimen kappale	4 kpl	270 g
Hiekkakivenkappale	2 kpl	24 g
Hiekkakivi-iskos	3 kpl	34 g
Kivilajiesineen katkelmia	2 kpl	225 g
Kivilaji-iskoksia	10 kpl	184 g
Liuskeiskoksia	3 kpl	7 g
Iskuydin maasälpää	1 kpl	14 g
Maasälpäiskos	2 kpl	3 g
Isketty kivi graniitti/kvartsi	1 kpl	21 g
Työstetty kiilleliuske levy	1 kpl	89 g
Palanut luu	3 kpl	1 g
yhteensä	250 kpl	5246,5 g

Löytöjen levinneisyys kuoppakohteessa oli satunnainen. Tasokaivausalueella löytöjä tuli jokaisesta kaivausruudusta mutta ruuduista 910/502, 906-910/503-505 löytyivät kvartsi ja kivilajiesineet, piistä valmistettu nuolenkärki löytyi ruudusta 906/505.

6. LUUANALYYSI

Palaneen luun ja palamattoman luumateriaalin määritti Katariina Nurminen ja tarkasti Pirkko Ukkonen (raportti liitteenä 1). Palaneesta luusta ei pystytty tekemään määrittystä.

Palamattomat luut kuuluvat nuorelle hevoselle. Hampaiden juuret eivät olleet vielä loppuun asti kehittyneet eivätkä pitkien luiden päät olleet vielä täysin luutuneet. Tulokintani näistä varsan luista on se, että luut on kaivettu jo olemassa olevaan kuoppaan, aina 80 cm:n syvyyteen asti. Hevososen luut ovat nykyhevosesta ja eivätkä liity muun kuin sijaintinsa puolesta asuinpaikkaan. Palamattomia luita ei myöskään ole liitetty kokoelmiin.

7. TIIVISTELMÄ

Moottoritien rakentamisen yhteydessä suunnitellulla läjitysalueella kaivettiin Suomusjärveltä edellisiin tievaihtoehtoihin liittyneessä inventoinnissa vuonna 1992 löytyneet kaksi pyyntikuopiksi arvioitua ajoittamatonta kuoppaa. Kuopat eivät olleet esihistoriallisia, mutta ne on kaivettu kivikautiselle asuinpaikalle.

Kuoppien ympäristön koekuopituksen yhteydessä kuoppien pohjoispuolelta löytyi kuoppien tuhoaman asuinpaikan suorana jatkona oleva suppea asuinpaikka. Paikalta ei löytynyt kiinteitä rakenteita ja siellä ollut likamaa oli erittäin vaaleaa. Löytöinä kuitenkin saatiin iskukiviä, kvartsiesineitä, poikkiteräinen nuolenkärki, piistä valmistettu ehjä nuolenkärki, hioimen kappaleita ja kvartsi-, kivilaji- ja liuskeiskoksia. Sekä kuopat että asuinpaikka sijaitsivat 65 m:n korkeudessa olevan hiekkapohjaisen terassin reunamalla.

Muinaisterassin lounaispuolella, tutkituista kuopista 20 m lounaaseen, kiintokalliossa on kvartsisuonia. Kallio oli jäkälän ja sammalen peitossa, mutta päällyskasvuston alla näkyi, että kvartsisuonista oli hakattu tai murrettu kvartsin kappaleita. Kallion reuna, jossa suonet ovat, on pystysuora. Samaa kvartsia, jota yhä oli jäljellä kalliossa, löytyi kaivauksissa niin esineinä kuin iskoksina. Kvartsi oli joko erittäin hyvälaatuisia ja väriltään harmaata, tietyissä kohdissa tervänväristä savukvartsia, vaaleanpunertavaa ruusukvartsia tai kiteisempää valkoista kvartsia. Joitain kallioista irrotettuja/irronneita paloja löytyi kallion juurelta. Vaikka terassia oli metsäaurattu louhoksen koillispuolelta, auraus ei ollut osunut kalliolle louhoksen kohdalle.

Asuinpaikka on tutkittu loppuun. Kvartsilouhos sijaitsee toimenpidealueen ulkopuolella. Kuitenkin, jos läjityssuunnitelma toteutuu nykysuunnitelmien mukaan, louhoksen läheisyydessä työskenneltäessä on noudatettava huolellisuutta, jotta louhos ei peittyisi.

KARTTALUETTELO

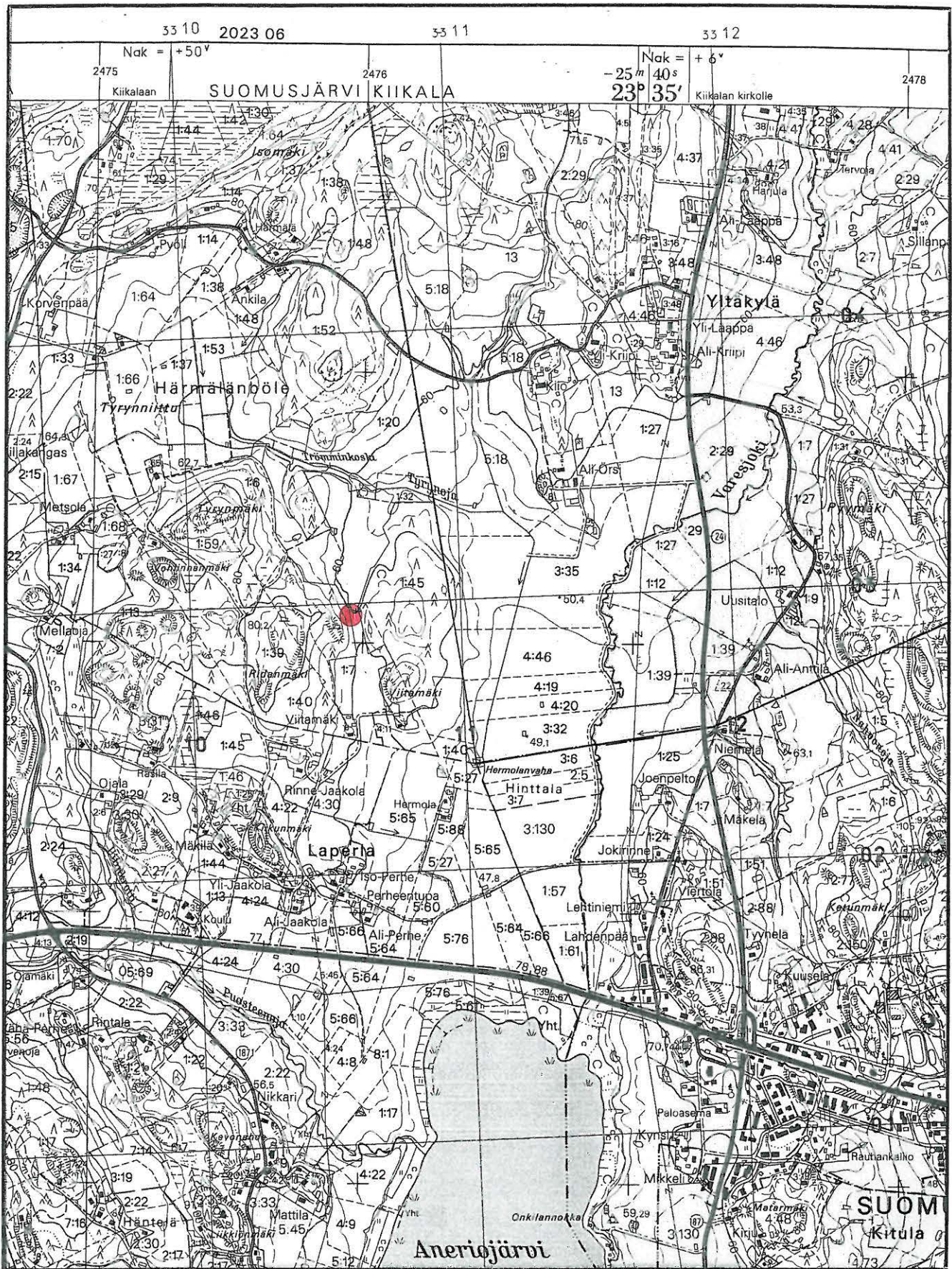
1. Yleiskartta. A 4. 1:1000.
2. Pinta- ja pohjavaaituskartta sekä tasojen 1-2 vaaitus. Ruudut 862-866/499. A 4. 1:50.
3. Pinta- ja pohjavaaituskartta sekä tason 3 vaaitus. Ruudut 888-892/497. A 4. 1:100.
4. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Ruudut 898-906/499-504. A 4. 1:50.
5. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Ruudut 906-910/499-505. A 4. 1:50.
6. Tasokartta. Ruudut 888-892/497. Tasot 1 ja 2. A 4. 1:50.
7. Tasokartta. Ruudut 898-906/499-503. Taso 2. A 4. 1:50.
8. Tasokartta. Ruudut 898-906/499-503. Taso 3. A 4. 1:50.
9. Tasokartta. Ruudut 898-906/499-503. Taso 4. A 4. 1:50.
10. Tasokartta. Ruudut 906-910/499-505. Taso 1. A 4. 1:50.
11. Tasokartta. Ruudut 906-910/499-505. Taso 2. A 4. 1:50.
12. Tasokartta. Ruudut 906-910/499-505. Taso 3. A 4. 1:50.
13. Tasokartta. Ruudut 906-910/499-505. Taso 4. A 4. 1:50.
14. Poikkileikkauskartta linjalta 900/499-504. A 3. 1:25.
15. Poikkileikkauskartta linjalta 898-906/500. A 3. 1:25.
16. Poikkileikkauskartta linjalta 900-906/501. A 3. 1:25.

NEGATIIVILUETTELO

125318 Ruudut 898-906/499-504, taso 2, kuv. luoteesta.	kuva 3/s. 30
125319 Maisemakuva lounaasta koilliseen yli metsäauratun terassin.	kuva 1/s. 29
125320 Maisemakuva lounaasta koilliseen yli metsäauratun terassin.	kuva 1/s. 29
125321 Maisemakuva lounaasta koilliseen yli metsäauratun terassin.	kuva 1/s. 29
125322 Ruudut 898-906/499-504 paalutettuna, kuv. lounaasta.	kuva 2/s. 30
125323 Ruutujen 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. kaakosta.	kuva 8/s. 33
125324 Ruutujen 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. kaakosta.	kuva 8/s. 33
125325 Ruutujen 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. kaakosta.	kuva 8/s. 33
125326 Ruudut 898-902/499-504, taso 5, kuv. kaakosta.	kuva 7/s. 32
125327 Ruudut 898-906/499-504, taso 5, kuv. lounaasta.	kuva 6/s. 32
125328 Ruudut 898-906/499-504, taso 5, kuv. lounaasta.	kuva 6/s. 32
125329 Ruudut 862-866/499, taso 3, kuv. pohjoisesta.	kuva 16/s.37
125330 Ruudut 898-900/499-504, taso 4, kuv. kaakosta.	kuva 5/s. 31
125331 Ruudut 898-906/499-504, taso 3, kuv. lounaasta.	kuva 4/s. 31
125332 Ruudut 898-906/499-504, taso 3, kuv. lounaasta.	kuva 4/s. 31
125333 Ruudut 888-893/497-499, taso 1, kuv. etelästä.	kuva 17/s. 37
125334 Mahdollinen kvartsilouhos, kuv. kaakosta.	kuva 18/s. 38
125335 Mahdollinen kvartsilouhos, kuv. kaakosta.	
125336 Mahdollinen kvartsilouhos, kuv. kaakosta.	kuva 19/s. 38
125337 Mahdollinen kvartsilouhos, kuv. kaakosta.	kuva 20/s. 38
125338 Ruudut 906-910/504,5-506, taso 2, kuv. luoteesta.	kuva 12/s. 35
125339 Ruudut 906-910/504,5-506, taso 2, kuv. kaakosta.	kuva 13/s. 35
125340 Ruudut 906-910/502,5-504, taso 3, kuv. luoteesta.	kuva 15/s. 36
125341 Ruudut 906-910/502,5-504, taso 2, kuv. luoteesta.	kuva 14/s. 36
125342 Ruudut 906-910/501-502,5, taso 2, kuv. kaakosta.	kuva 11/s. 34
125343 Ruudut 906-910/501-502,5, taso 2, kuv. kaakosta.	kuva 10/s. 34
125344 Ruudut 906-910/499-502,5, taso 2, kuv. idästä.	
125345 Ruudut 906-910/502-504, taso 1, kuv. luoteesta.	kuva 9/s. 34

DIALUETTELO

50666 Maisemakuva lounaasta koilliseen yli metsäauratun terassin.
50667 Ruudut 898-906/499-504 paalutettuna, kuv. lounaasta.
50668 Ruudut 898-906/499-504, taso 2, kuv. luoteesta.
50669 Ruudut 898-906/499-504, taso 3, kuv. lounaasta.
50670 Ruudut 898-906/499-504, taso 2, kuv. kaakosta.
50671 Ruudut 898-906/499-504, taso 3, kuv. koillisesta.
50672 Ruutujen 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. kaakosta.
50673 Ruutujen 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. kaakosta.
50674 Ruutujen 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. kaakosta.
50675 Mahdollinen kvartsilouhos kauempaa, kuv. kaakosta.
50676 Mahdollinen kvartsilouhos, kuv. kaakosta.
50677 Mahdollinen kvartsilouhos, kuv. kaakosta.
50678 Ruudut 906-908/409-502, taso 2, kuv. lounaasta.
50679 -"-
50680 Ruudut 906-910/502,5-504, taso 2, kuv. luoteesta.
50681 Ruudut 862-866/499, taso 3, kuv. pohjoisesta.
50682 Ruudut 888-893/497-499, taso 1, kuv. etelästä.
50683 Työkuva.
50684 Työkuva.

Suomusjärvi Viitamäki N

pk 2023 05 Suomusjärvi
 mk 1:20 000

Suomusjärvi Viitamaäki N

tutkittu alue

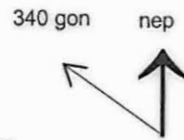
ote Tieliikenteen suunnitelmakartasta 1:20 000

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

YLEISKARTTA

Mk 1:1000

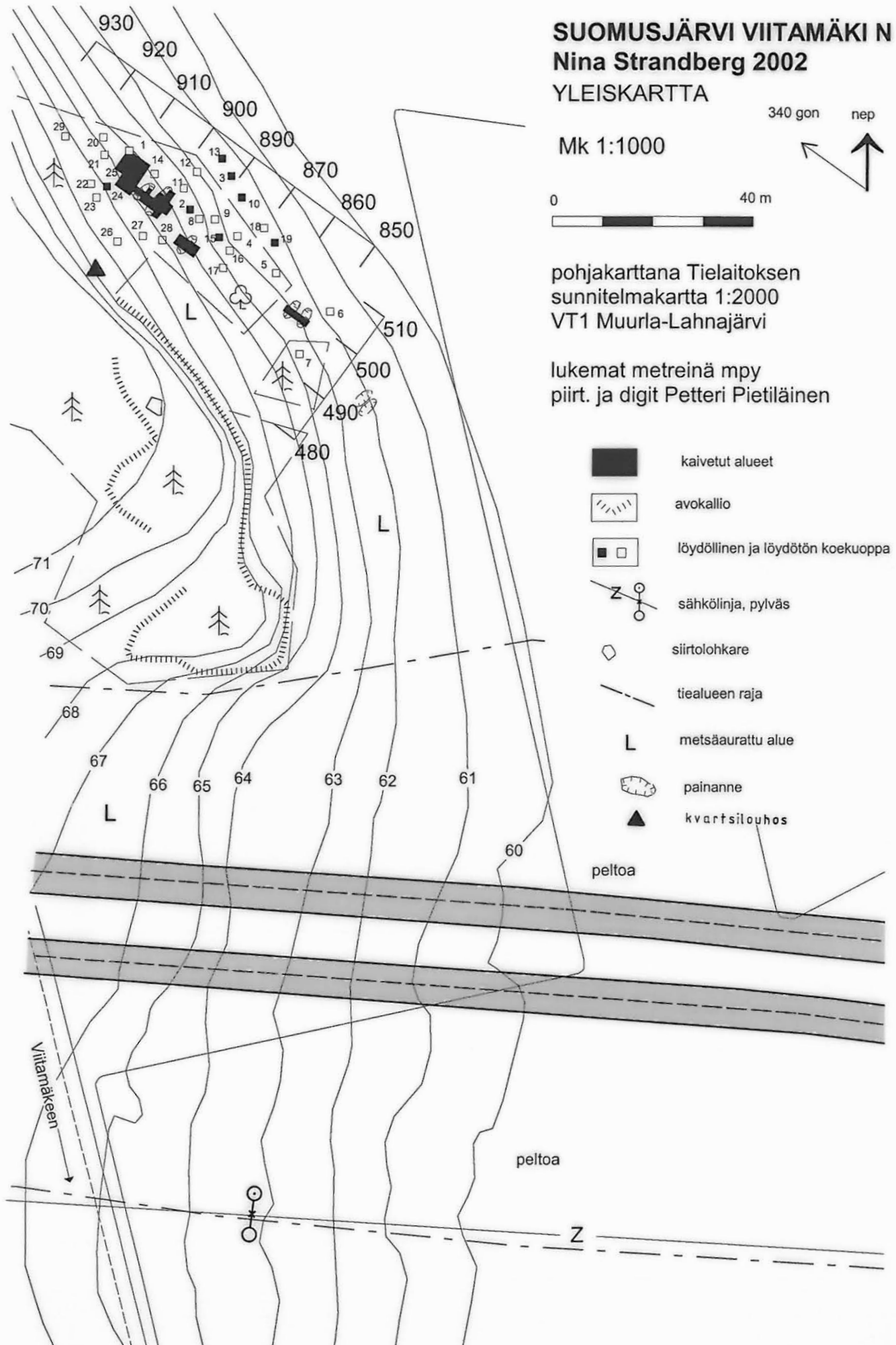

0 40 m

pohjakarttana Tielaitoksen
sunnitelmakartta 1:2000
VT1 Muurla-Lahnajärvi

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit Petteri Pietiläinen

Kartta 2, n. 14

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

VAAITUSKARTTA

Ruudut 862-866/499

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

	Pinta ja pohja	Taso 1	Taso 2																																																
866	<table border="1"><tr><td><u>63.34</u> <u>63.06</u></td><td></td></tr><tr><td>62.75 62.70</td><td></td></tr><tr><td><u>63.06</u> <u>62.90</u></td><td></td></tr><tr><td>62.68 62.58</td><td></td></tr><tr><td><u>63.01</u> <u>62.76</u></td><td></td></tr><tr><td>62.60 62.48</td><td></td></tr><tr><td><u>62.83</u> <u>62.68</u></td><td></td></tr><tr><td>62.44 62.32</td><td></td></tr><tr><td><u>62.90</u> <u>62.80</u></td><td></td></tr><tr><td>62.55 62.35</td><td></td></tr><tr><td><u>62.55</u> <u>62.32</u></td><td></td></tr><tr><td>62.39 62.17</td><td></td></tr></table>	<u>63.34</u> <u>63.06</u>		62.75 62.70		<u>63.06</u> <u>62.90</u>		62.68 62.58		<u>63.01</u> <u>62.76</u>		62.60 62.48		<u>62.83</u> <u>62.68</u>		62.44 62.32		<u>62.90</u> <u>62.80</u>		62.55 62.35		<u>62.55</u> <u>62.32</u>		62.39 62.17		<table border="1"><tr><td>63.02 62.87</td><td></td></tr><tr><td>62.91 62.77</td><td></td></tr><tr><td>62.82 62.66</td><td></td></tr><tr><td>62.65 62.50</td><td></td></tr><tr><td>62.74 62.56</td><td></td></tr><tr><td>62.55 62.32</td><td></td></tr></table>	63.02 62.87		62.91 62.77		62.82 62.66		62.65 62.50		62.74 62.56		62.55 62.32		<table border="1"><tr><td>62.89 62.80</td><td></td></tr><tr><td>62.81 62.68</td><td></td></tr><tr><td>62.72 62.56</td><td></td></tr><tr><td>62.54 62.40</td><td></td></tr><tr><td>62.62 62.47</td><td></td></tr><tr><td>62.44 62.22</td><td></td></tr></table>	62.89 62.80		62.81 62.68		62.72 62.56		62.54 62.40		62.62 62.47		62.44 62.22	
<u>63.34</u> <u>63.06</u>																																																			
62.75 62.70																																																			
<u>63.06</u> <u>62.90</u>																																																			
62.68 62.58																																																			
<u>63.01</u> <u>62.76</u>																																																			
62.60 62.48																																																			
<u>62.83</u> <u>62.68</u>																																																			
62.44 62.32																																																			
<u>62.90</u> <u>62.80</u>																																																			
62.55 62.35																																																			
<u>62.55</u> <u>62.32</u>																																																			
62.39 62.17																																																			
63.02 62.87																																																			
62.91 62.77																																																			
62.82 62.66																																																			
62.65 62.50																																																			
62.74 62.56																																																			
62.55 62.32																																																			
62.89 62.80																																																			
62.81 62.68																																																			
62.72 62.56																																																			
62.54 62.40																																																			
62.62 62.47																																																			
62.44 62.22																																																			
864																																																			
862																																																			
	499	499	499																																																

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

VAAITUSKARTTA
Ruudut 888-892/497-498

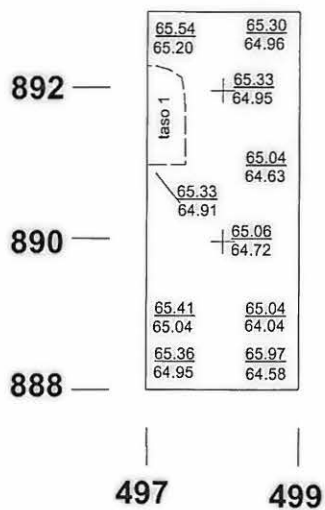

Mk 1:100

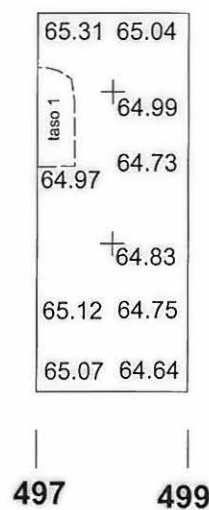

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

Pinta ja pohja

Taso 3

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

VAAITUSKARTTA

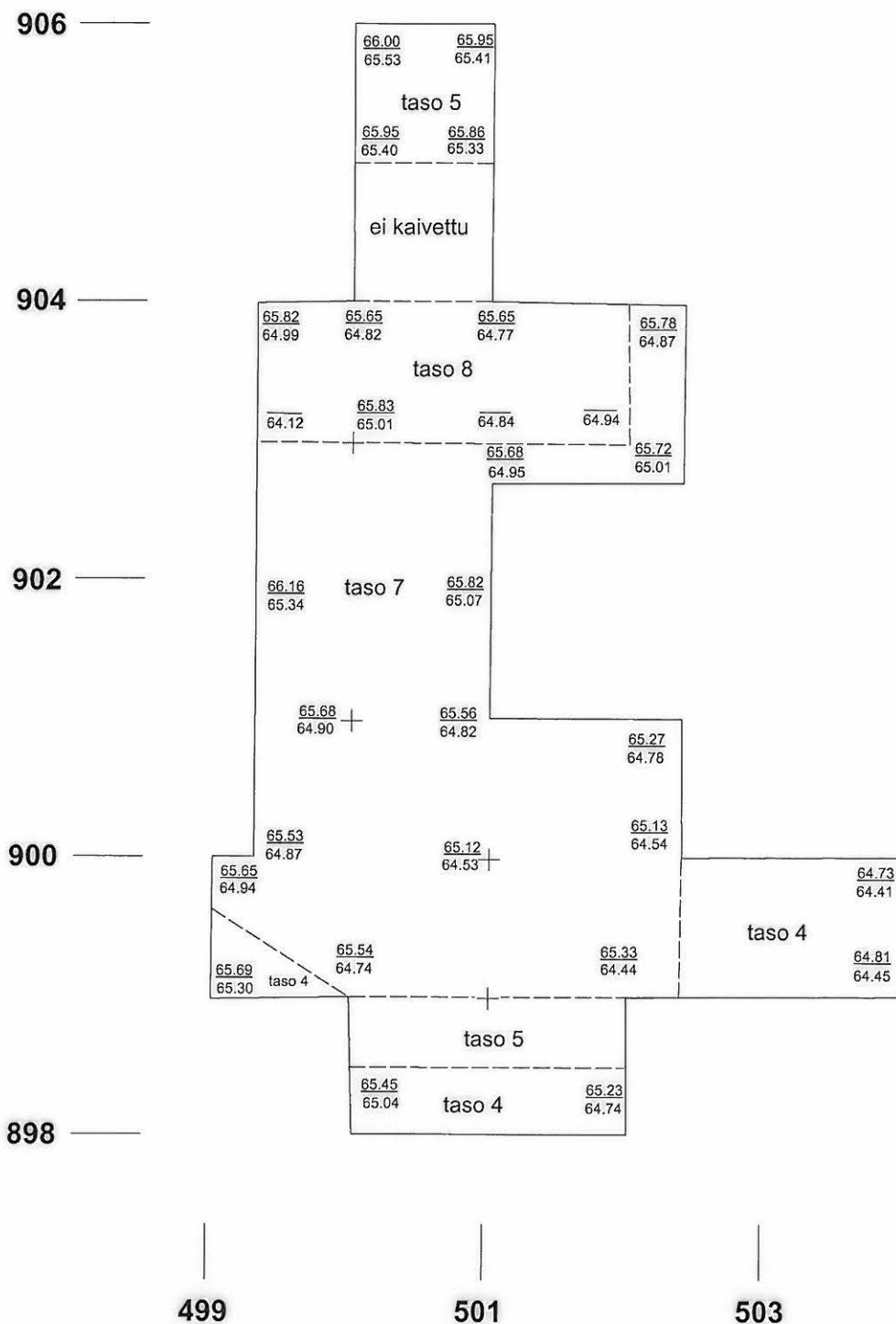
Ruudut 898-905/499-503

Pinta- ja pohjaluvut

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

Kartta 5, n.17

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

VAAITUSKARTTA

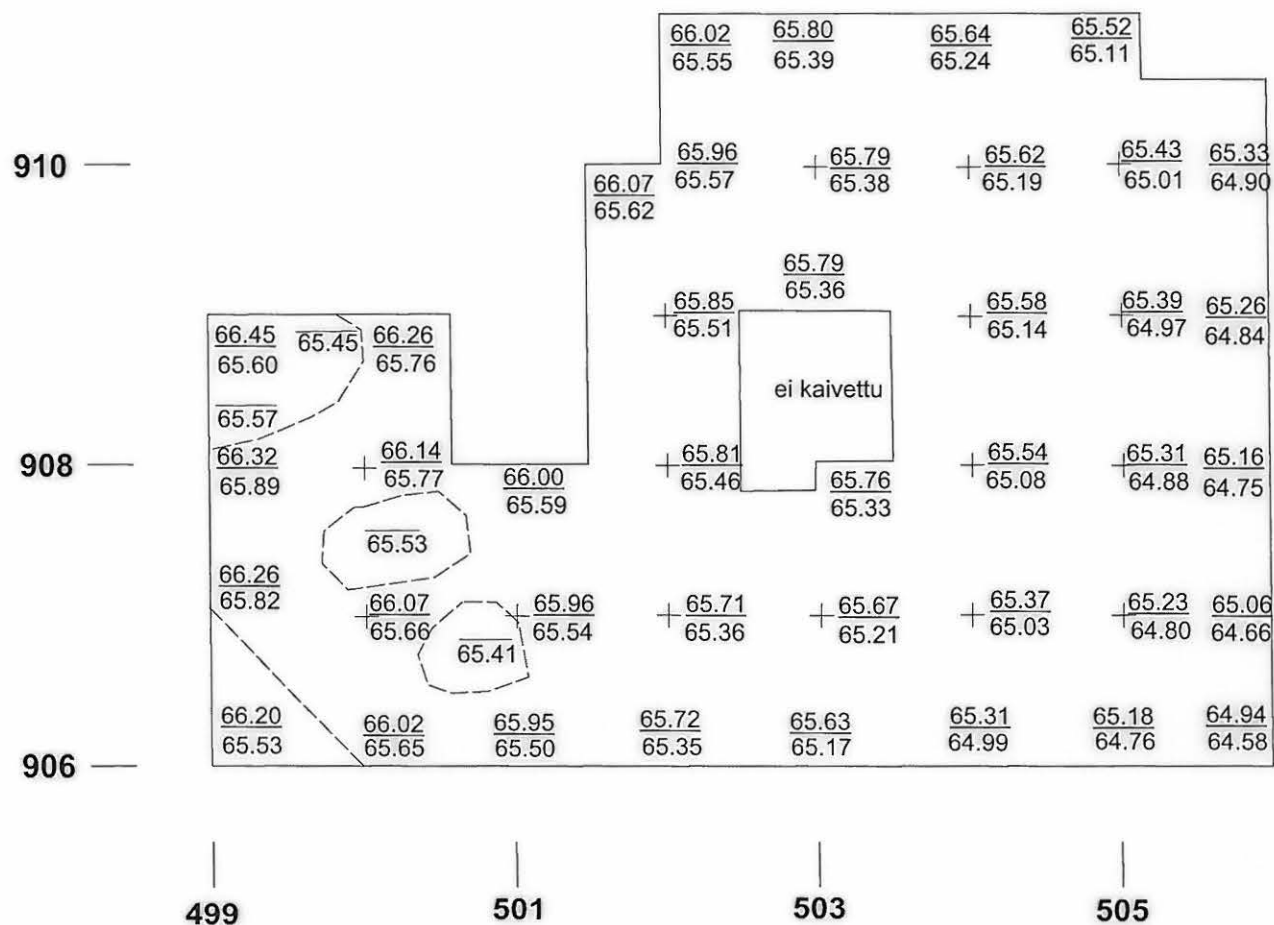
Ruudut 906-910/499-505

Pinta- ja pohjaluvut

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Ruudut 888-892/497-498

Mk 1:50

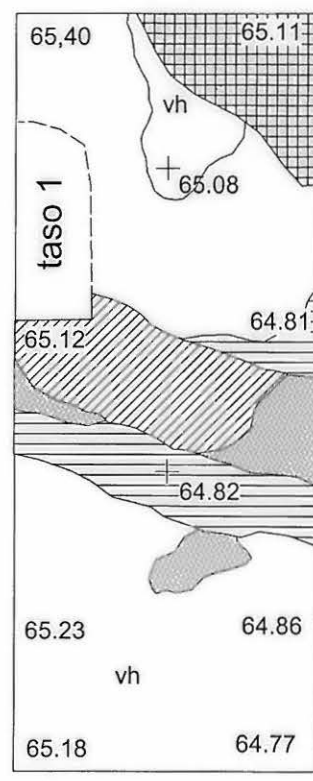
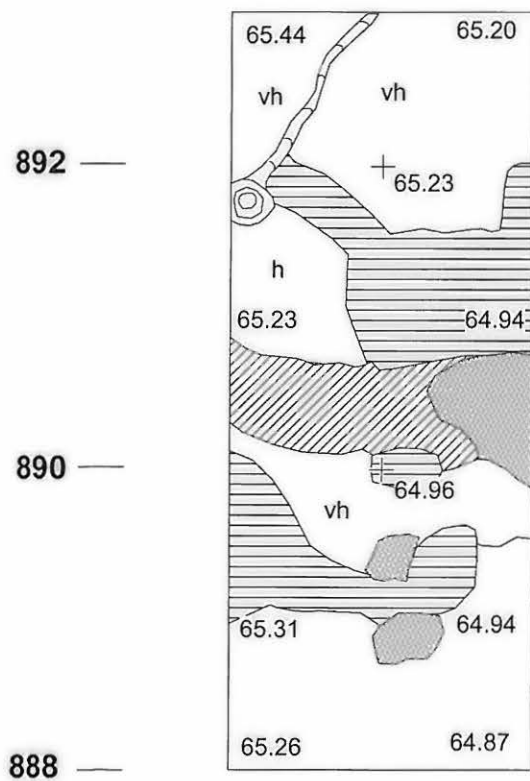

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

	huuhtoutumiskerros		vanha huuhtoutumiskerros
	nokimaa		tumma likamaa
	kanto, juuri		ruskeanpunainen likamaa
	ruskea likamaa		
	puhdas hiekka		

Taso 1

Taso 2

497

499

497

499

Kahta 7. 1. 19

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Taso 2

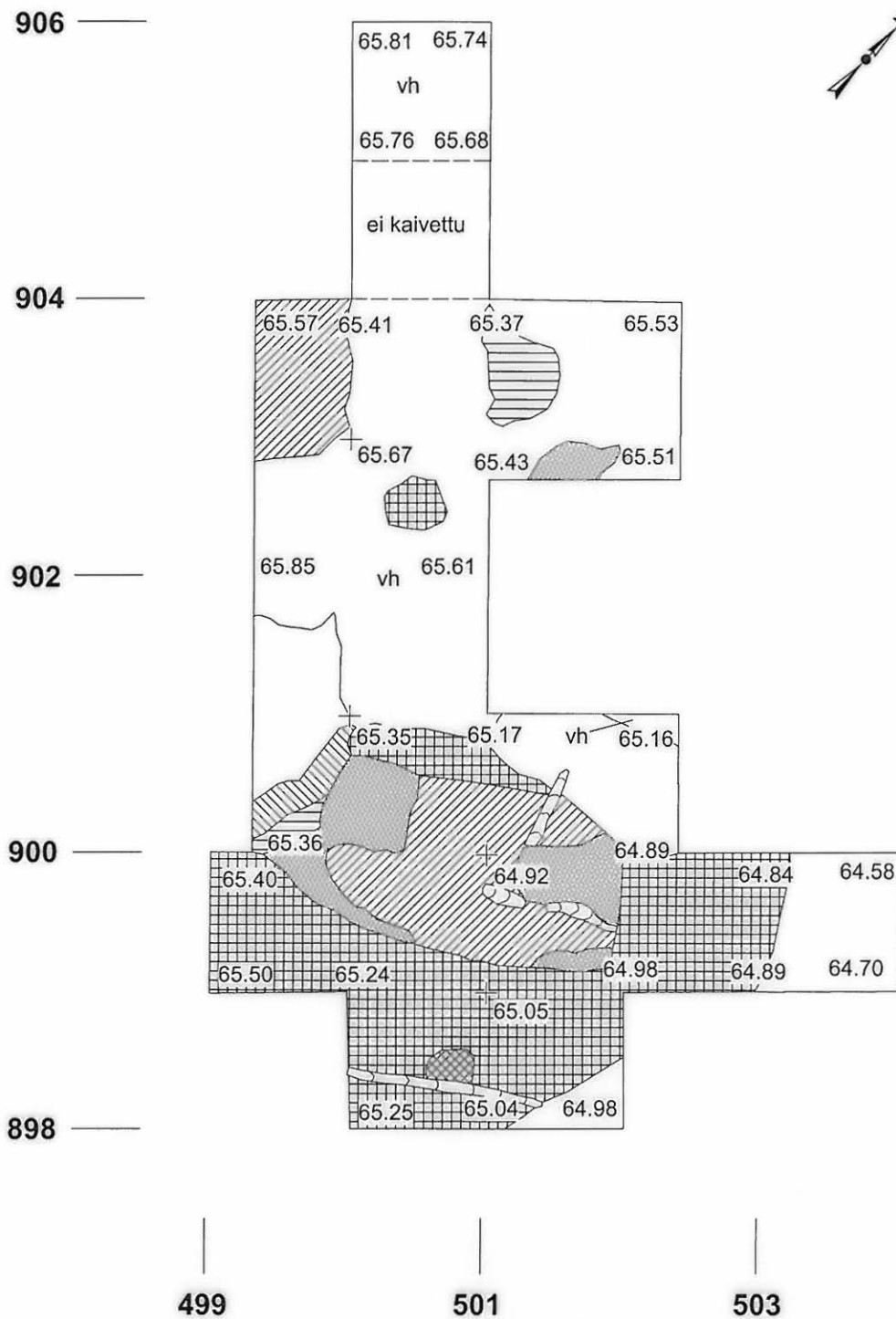
Ruudut 898-905/499-503

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

	punertava likamaa		vanha huuhtoutumiskerros
	nokimaa		tumma likamaa
	kanto, juuri		ruskeanpunainen likamaa
	ruskea likamaa		vaalea likamaa
	puhdas hiesu		

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Taso 3

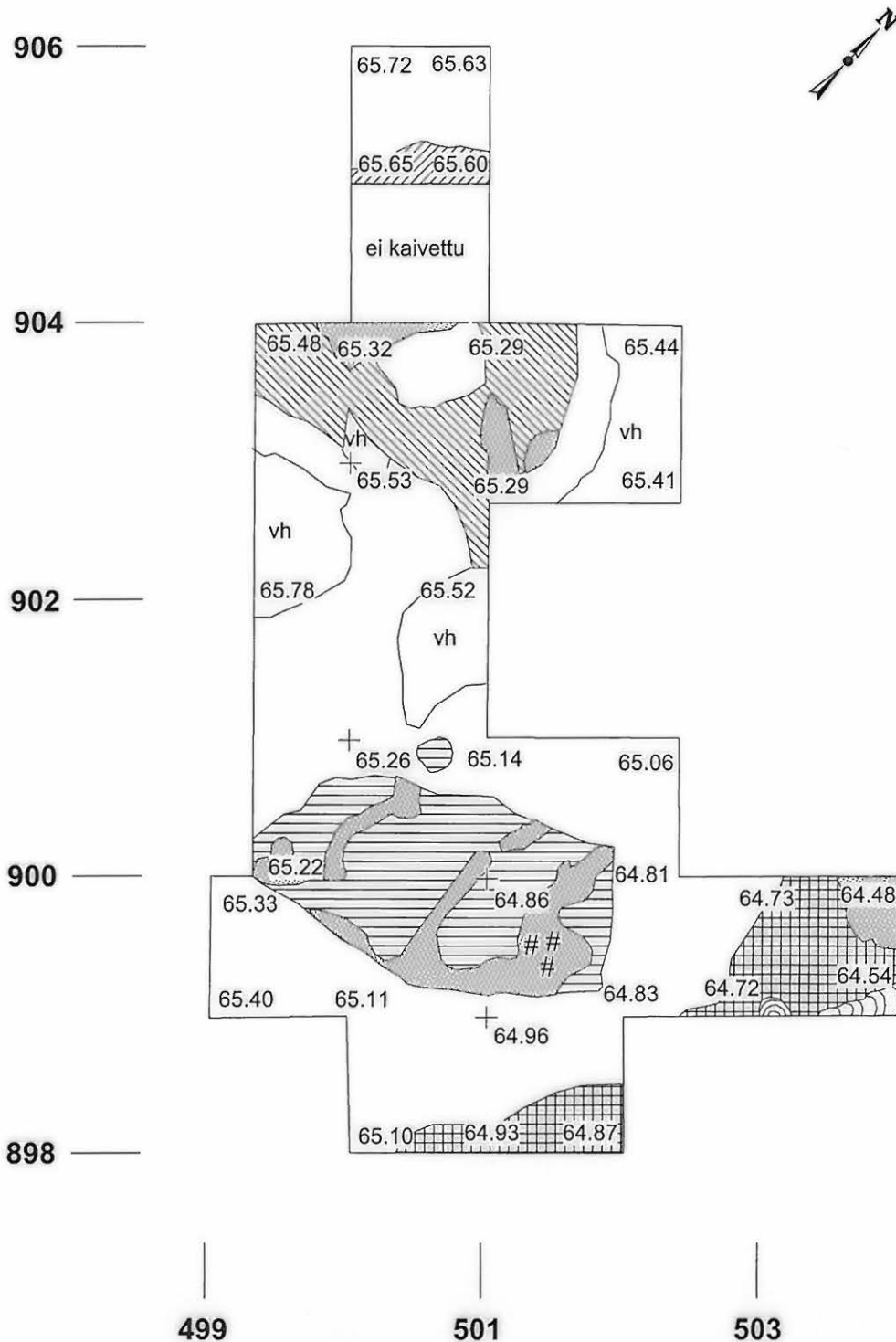
Ruudut 898-905/499-503

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

#	hiili	vh	vanha huuhtoutumiskerros
	nokimaa		tumma likamaa
	kanto, juuri		ruskeanpunainen likamaa
	ruskea likamaa		vaalea likamaa
	puhdas hiesu		

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Taso 4

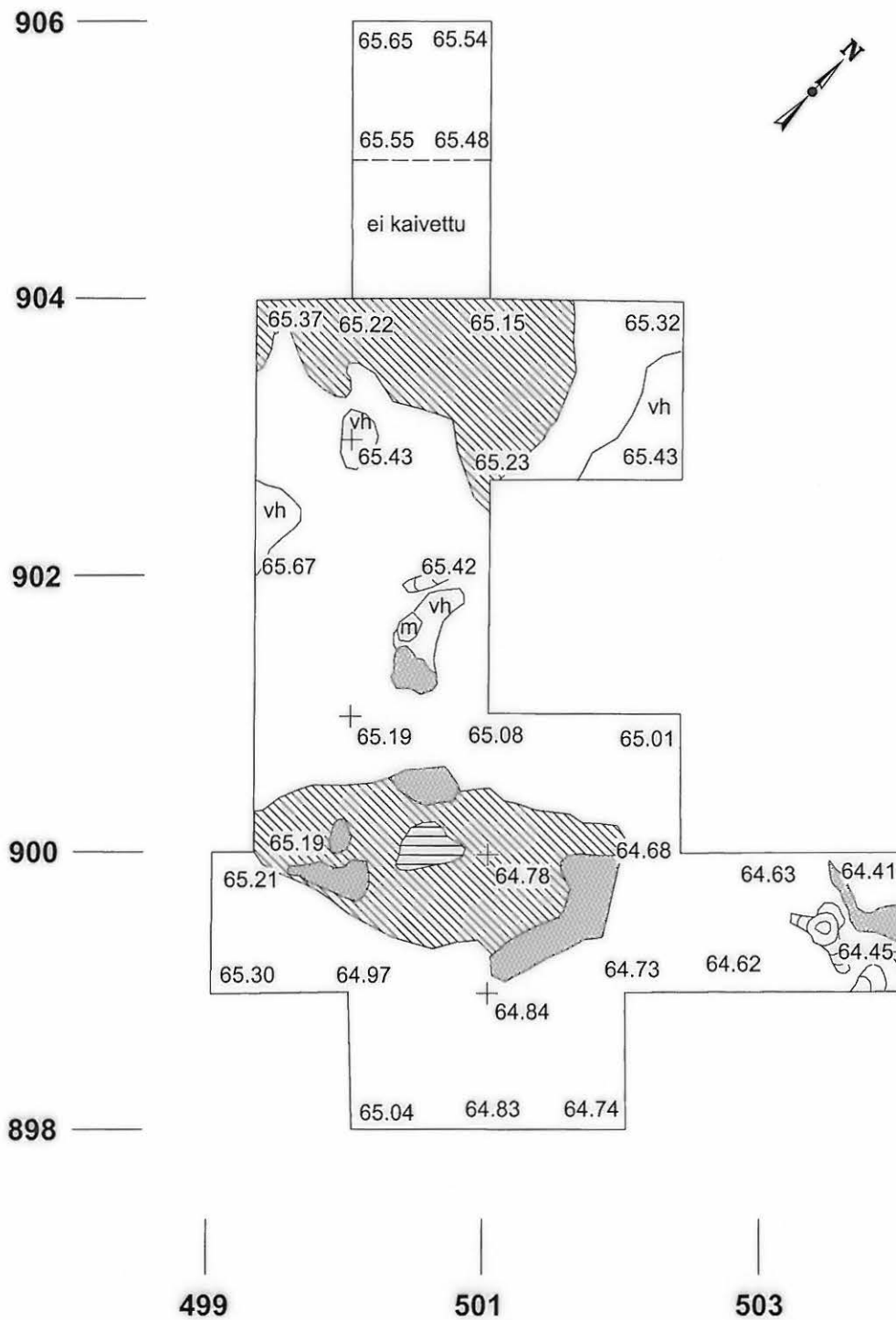
Ruudut 898-905/499-503

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

	myyränkolo		vanha huuhtoutumiskerros
	nokimaa		vaalea likamaa
	kanto, juuri		
	ruskea likamaa		
	puhdas hiesu		

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Taso 1

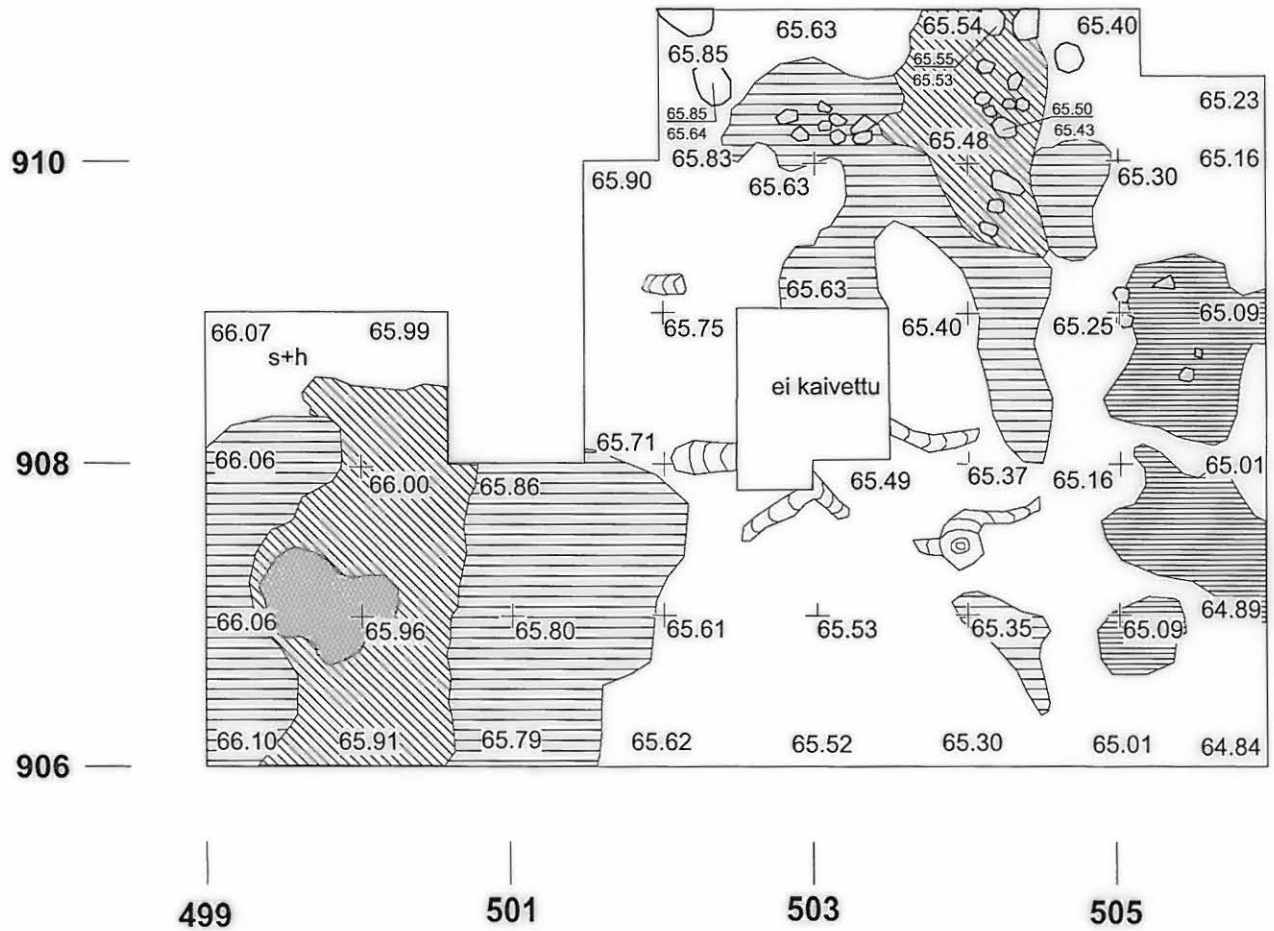
Ruudut 906-910/499-505

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- nokimaa
- kanto, juuri
- ruskea likamaa
- puhdas hiesu
- s+h sekoittunut ruskeanharmaa likamaa ja huuhtoutumiskerros
- vaalea likamaa

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Taso 2

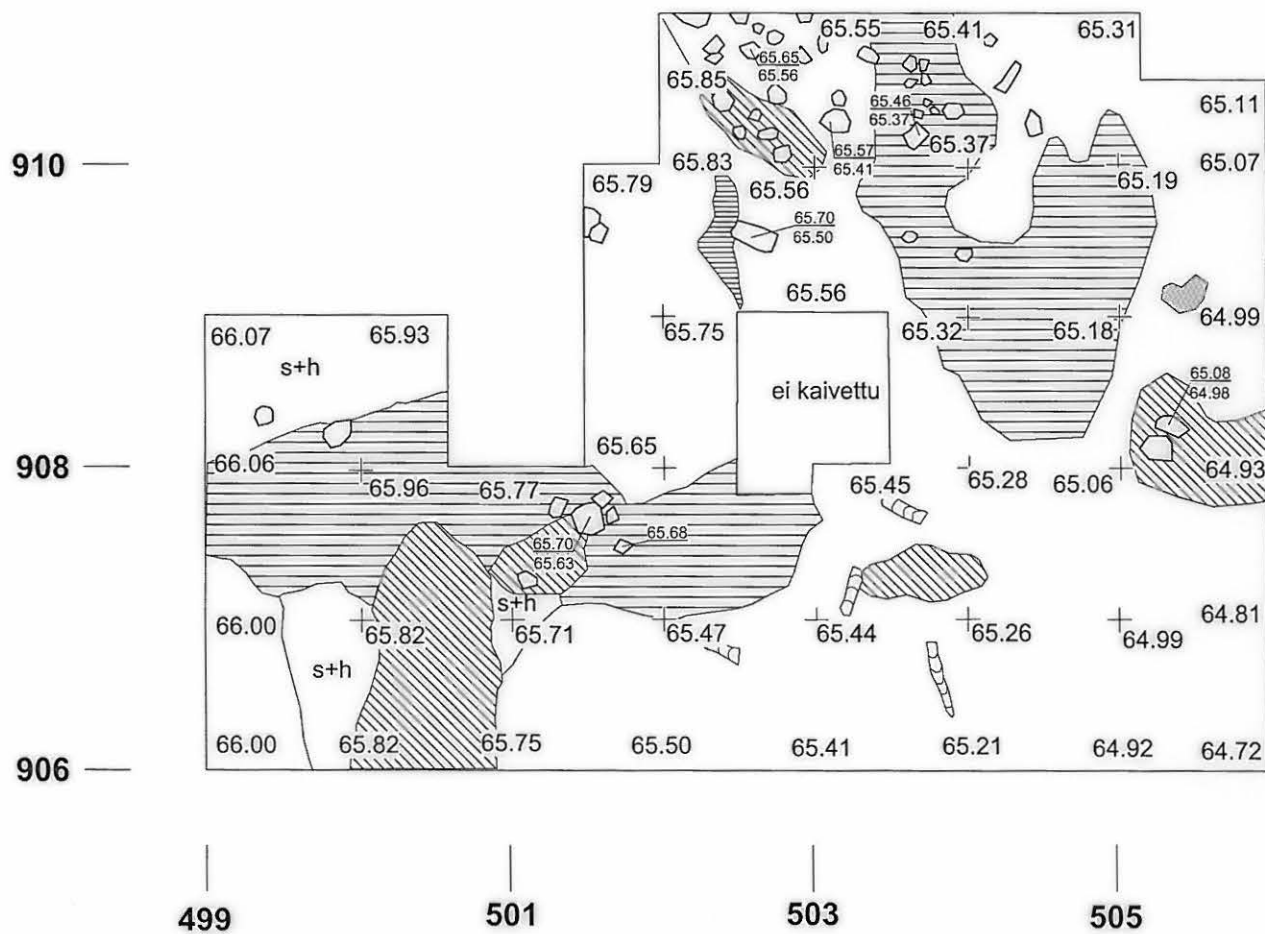
Ruudut 906-910/499-505

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- nokimaa
- kanto, juuri
- ruskea likamaa
- puhdas hiesu
- sekoittunut ruskeanharmaa
likamaa ja huuhtoutumiskerros
- vaalea likamaa

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

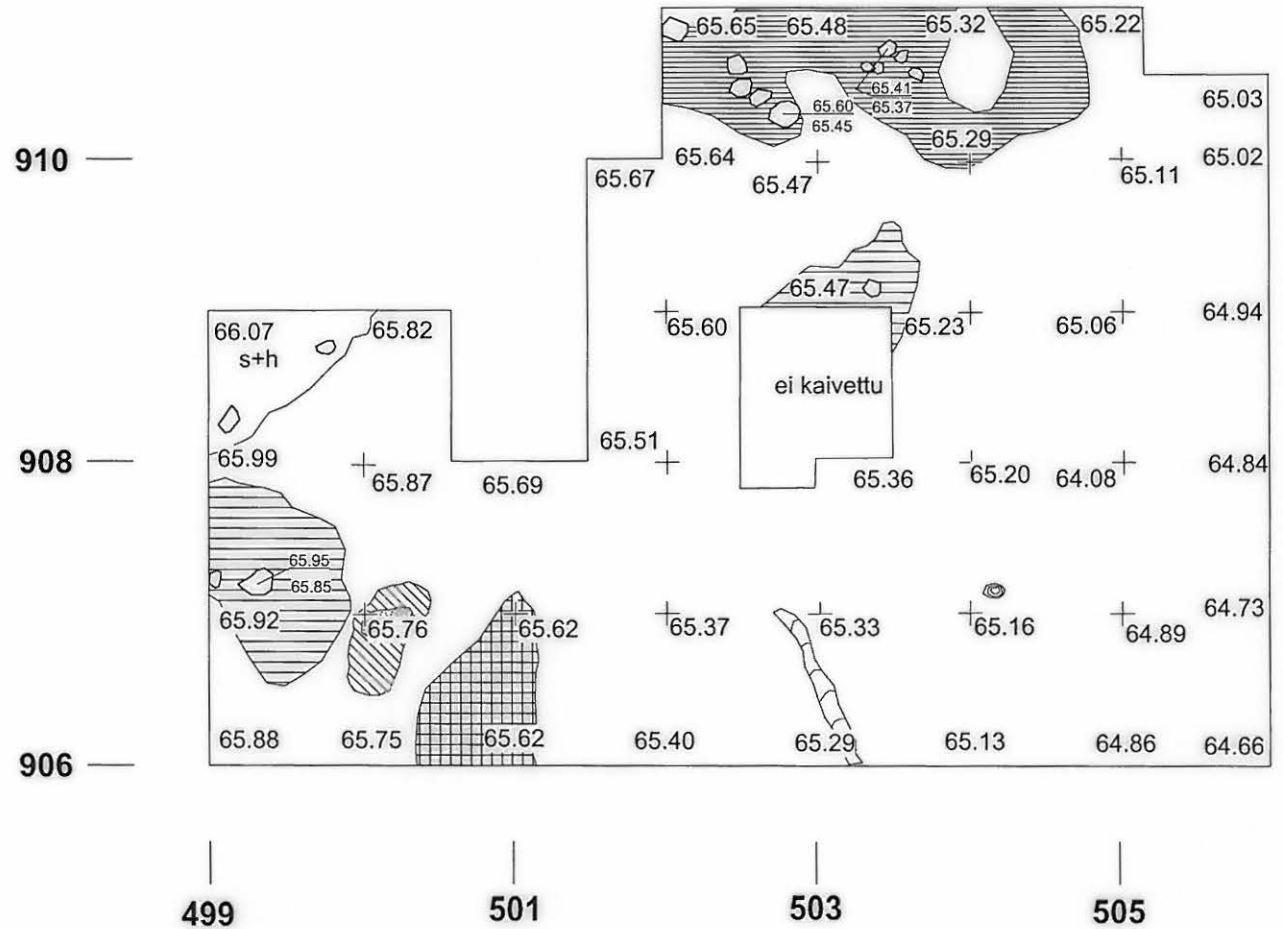
Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA
Taso 3
Ruudut 906-910/499-505
Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- nokimaa
- kanto, juuri
- ruskea likamaa
- ruskeanpunainen likamaa
- s+h sekoittunut ruskeanharmaa likamaa ja huuhtoutumiskerros
- vaalea likamaa
- puhdas hiesu

Kaartta 13, n. 25

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Nina Strandberg 2002

TASOKARTTA

Taso 4

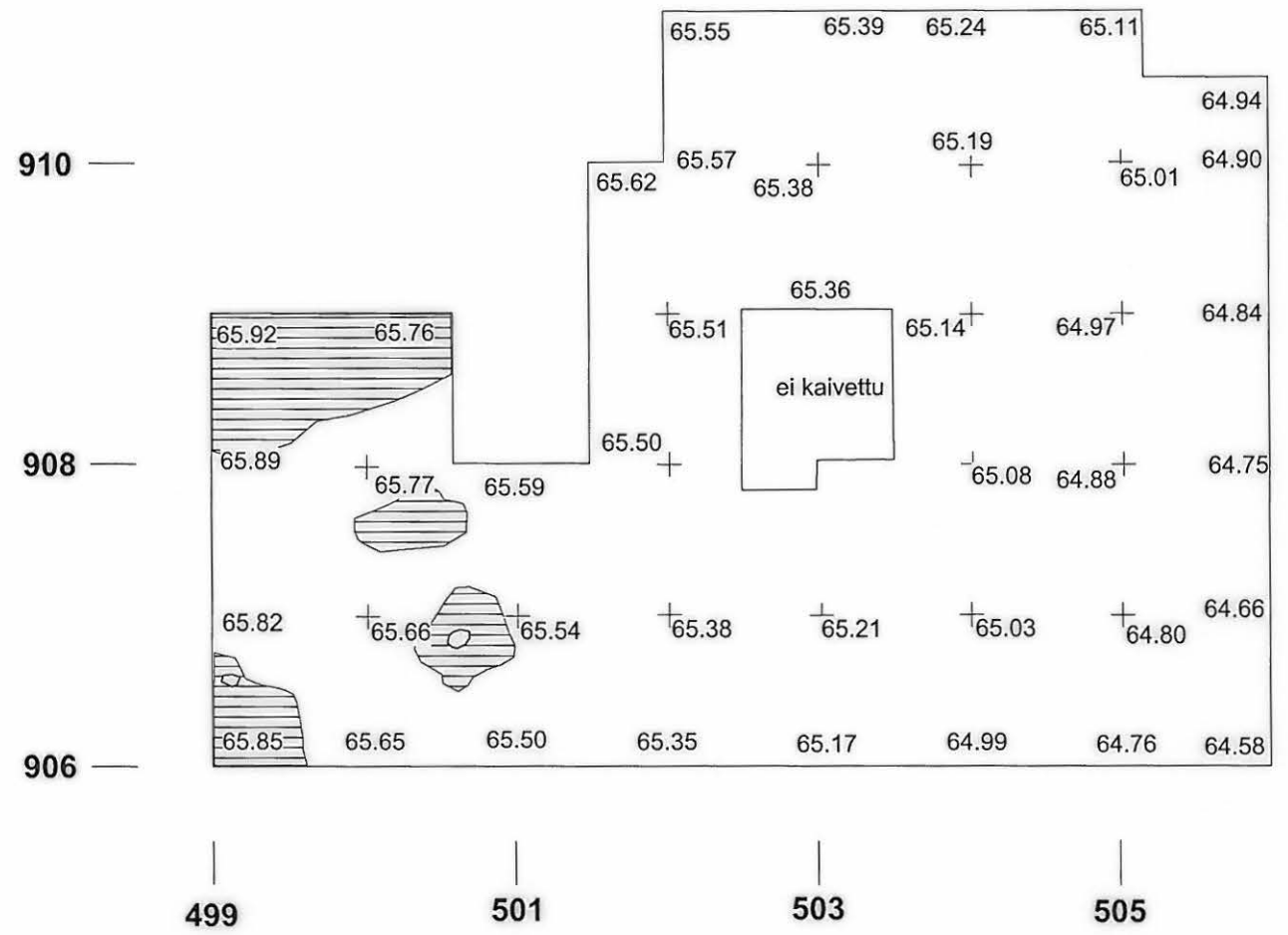
Ruudut 906-910/499-505

Mk 1:50

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

- kivi
- ruskea liikamaa
- puhdas hiesu

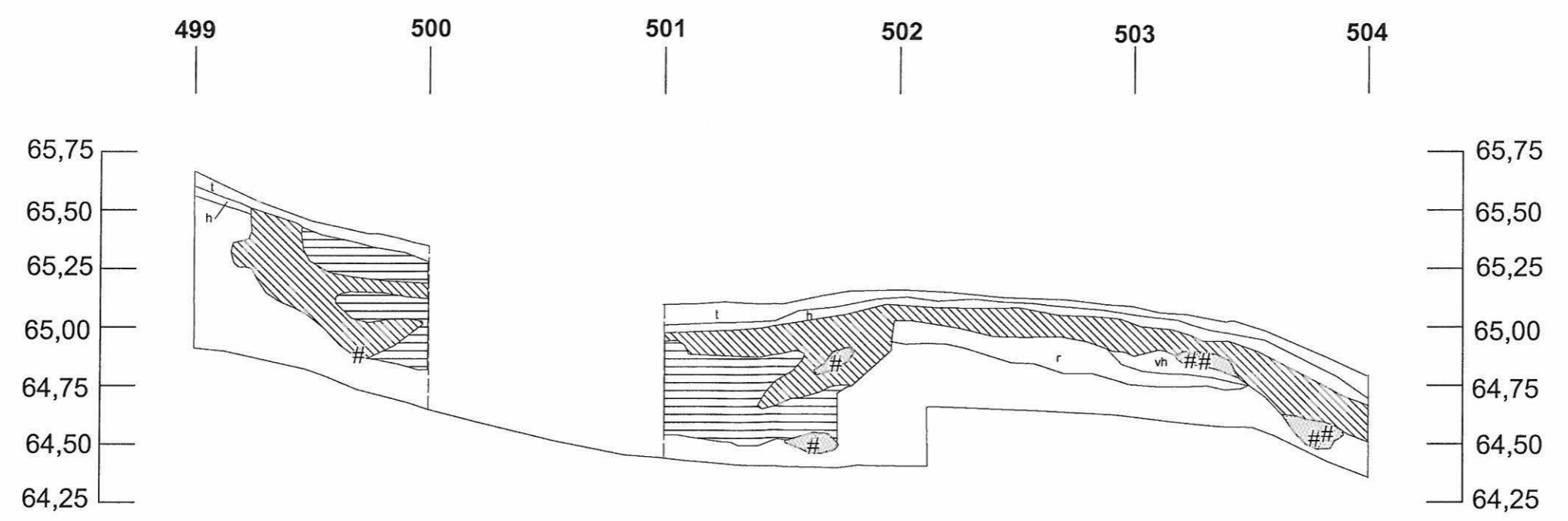
SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N
Nina Strandberg 2002

PROFIILIKARTTA
 Pohjoisprofiili 900/499-504
 Mk 1:25

lukemat metreinä mpy
 piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

#	hiili	vh	vanha huuhtoutumiskerros	r	rikastumiskerros
[stippled]	nokimaa	[diagonal lines]	harmaa likamaa	t	turve
[swirl]	kanto, juuri	h	huuhtoutumiskerros		
[horizontal lines]	ruskea likamaa				
[white]	puhdas hiesu				

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

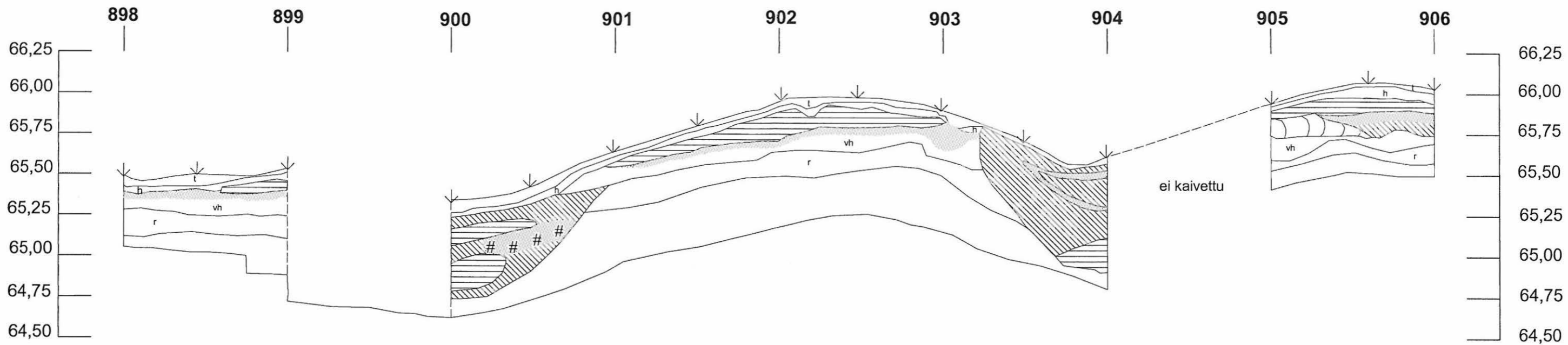
Nina Strandberg 2002

PROFIILIKARTTA
Länsiprofiili 898-906/500
Mk 1:25

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

#	hiili	vh	vanha huuhtoutumiskerros	r	rikastumiskerros
[stippled]	nokimaa	[diagonal lines]	harmaa likamaa		
[wavy]	kanto, juuri	t	turve		
[horizontal lines]	ruskea likamaa	h	huuhtoutumiskerros		
[white]	puhdas hiesu				

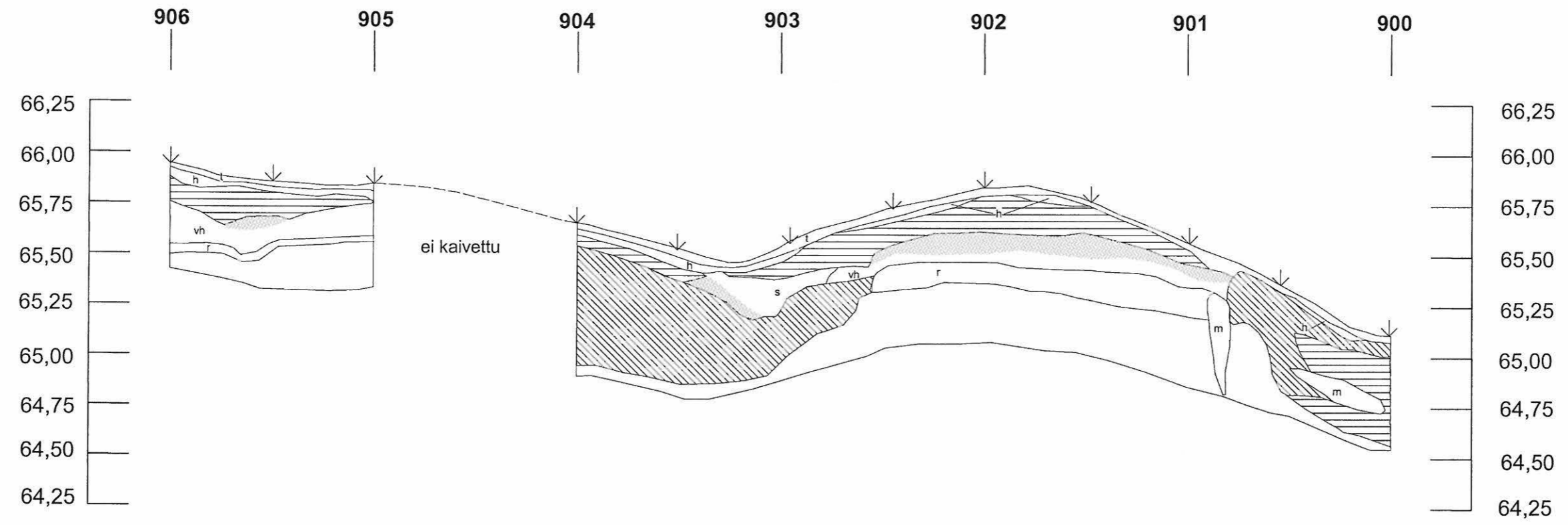
SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N Nina Strandberg 2002

PROFIILIKARTTA
Itäprofiili 900-906/501
Mk 1:25

lukemat metreinä mpy
piirt. ja digit. Petteri Pietiläinen

#	hiili	vh	vanha huuhtoutumiskerros	r	rikastumiskerros
[stippled]	nokimaa	s	sekoittunut ruskeanharmaa likamaakerros	m	myyränkolo
[tree]	kanto, juuri	t	turve	[diagonal lines]	harmaa likamaa
[horizontal lines]	ruskea likamaa	h	huuhtoutumiskerros		
[white]	puhdas hiesu				

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Kuva 1

§ 125319-21 Maisemakuva leunaasta keillisen yli metsäaukion terassin.

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Kuva 2

§ 125 322 Rinnat 898-906/
499-504 peukalotettuna,
kuu, kuuasta.

Kuva 3

§ 125 318 Rinnat 898-906/499-504, taso 2,
kuu, luoteesta.

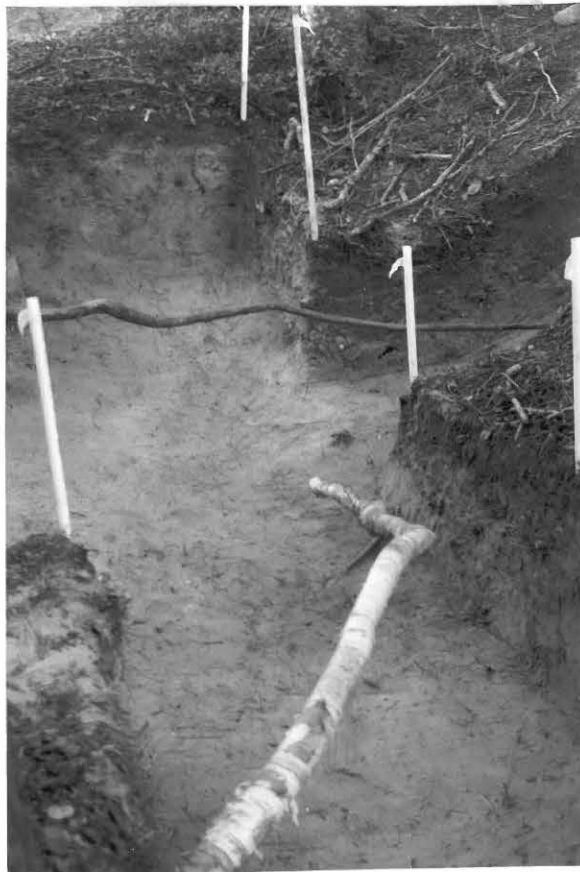

Kuva 4

§ 125331-32 Rindut 898-906/499-502, taso 3, kuu. launasta,

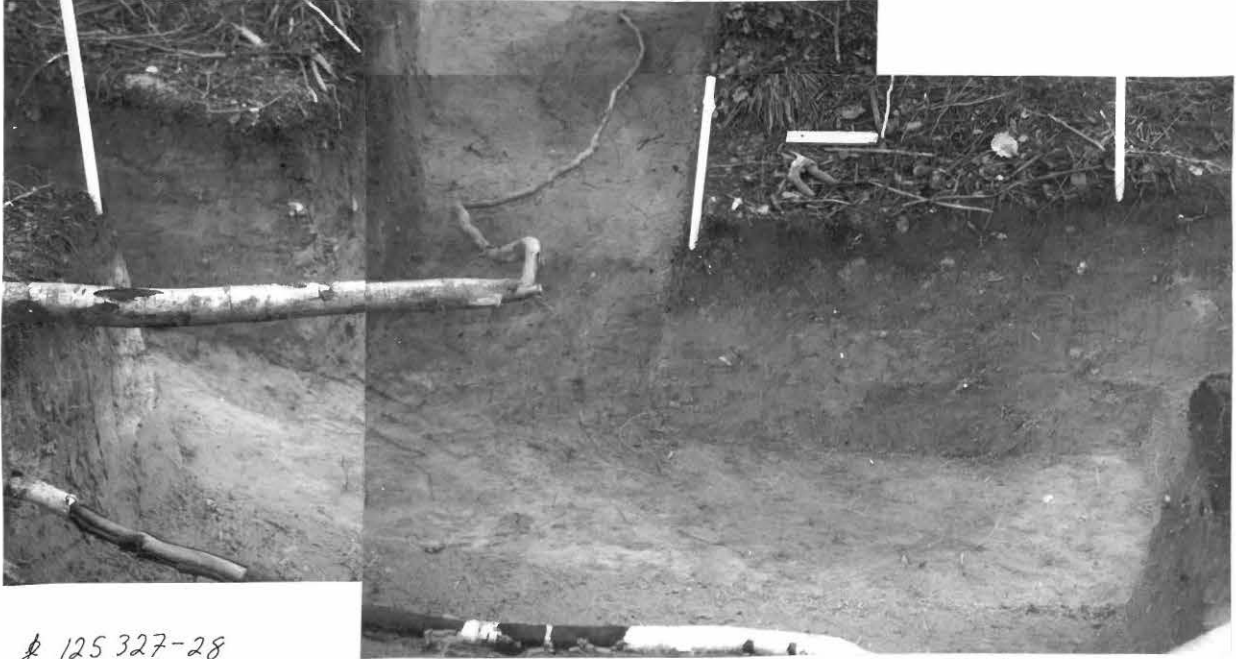
Kuva 5

§ 125330

Rindut 898-906/
499-504,
taso 4,
kuu. laakasta.

Kuva 6

§ 125327-28

Ruudut 898-906/499-504, taso 5, kuv. leimasta.

Kuva 7

§ 125327

Ruudut 898-902/
499-504,
taso 5,
kuv. laaka kosta.

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Kuva 8

g 125323-25

Puintujen ~~900~~ 900-906/500 luoteisprofiilia, kuv. Kaakasta.

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

1.34

125345

Ruudut
906-910/
502-504,
taso 1,
kuv. luoteesta

Kuva 9

125343

Kuva 10 Ruudut 906-910/501-502,5, taso 2,
kuv. kaakosta

Kuva 11

125342

Ruudut 906-910/501-502,5, taso 2,
kuv. kaakosta.

Kuvaa 12

☿ 125 338

Ruudut 906-910/
504,5-506,
taso 2,
kuv. luoteesta.

Kuvaa 13

☿ 125 339

Ruudut 906-910/
504,5-506,
taso 2,
kuv. kaakosta.

Kuva 14

Ø 125 341 Ruudut 906-910/502,5-504, taso 2,
kuv. luoteesta,

Kuva 15

Ø 125 340 Ruudut 906-910/502,5-504, taso 3,
kuv. luoteesta,

kuva 16

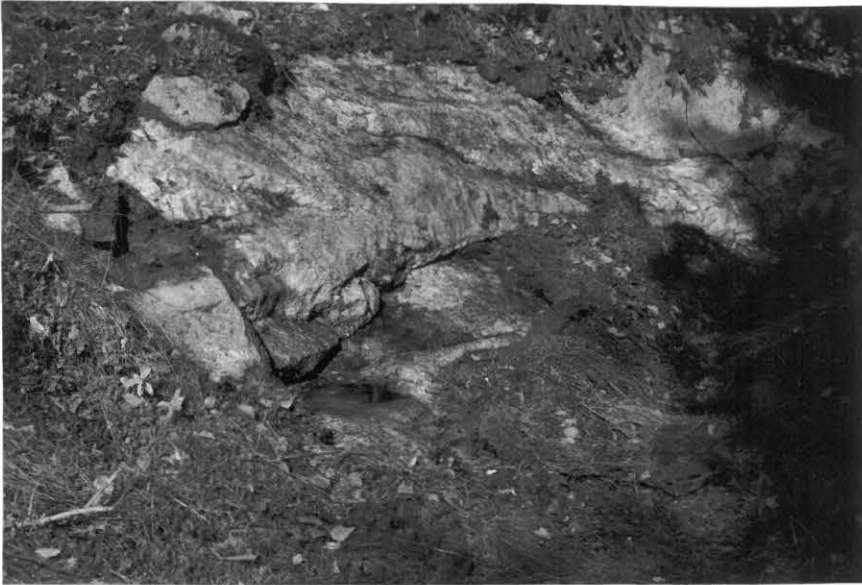

Ø 125 329 Ruudut 862-866/499,
taso 3, kuv. paikaisesta.

kuva 17

Ø 125 333 Ruudut 888-893/497-499, taso 1,
kuv. eläistä.

Kuva 18
125 334
Mahlallinen
kvartsileukas,
lms. Kaakosta,

Kuva 19
125 336
Mahlallinen
kvartsileukas,
lms. Kaakosta,

Kuva 20
125 337
Mahlallinen
kvartsileukas,
lms. Kaakosta,

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N. / KM 33579**Nina Strandberg 2002**

Luuanalyysi 07.02.2003 Katariina Nurminen, tarkastanut Pirkko Ukkonen

Aineisto sisälsi lähinnä resenttejä puoliksi maatuneita palamattomia luita. Mukana oli myös muutama palanut luufragmentti.

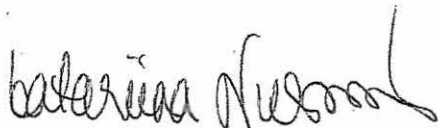
Tunnistin aineistosta yhteensä 23 luufragmenttia.

Laji	Kpl	Vähimmäisyksilömäärä
<i>Equus caballus</i> (hevonen)	23	1

Palamattomat luut kuuluivat nuorelle hevoselle. Hampaiden juuret eivät olleet vielä loppuun asti kehittyneet eivätkä pitkien luiden päät vielä täysin luutuneet.

Suurin osa aineistosta oli hampaita.

Muutamasta palaneesta luufragmentista ei pystynyt tekemään mitään määrityksiä.

Katariina Nurminen

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N., KM 33579

Nina Strandberg 2002

Luuanalyysi 07.02.2003 Katariina Nurminen

* = Vähimmäisyksilömäärän laskemiseen kelpaava fragmentti (MNI)

res. = resentti

X 903,52

Y 500,78

Z 7. krs

X 903,65

Y 500,65

Z 7. krs

1 dens, P4 maxilla dex. fr.*

Equus caballus (res.)

X 903,73

Y 500,70

Z 7. krs

1 dens, P3 maxilla dex. fr.*

Equus caballus (res.)

X 903,83

Y 500,60

Z 8. krs

1 dens, I1 maxilla dex. fr.*

Equus caballus (res.)

1 dens, I2 maxilla sin. fr.*

Equus caballus (res.)

1 dens, I2 maxilla dex. fr.*

Equus caballus (res.)

1 dens, I1 maxilla/mandib. sin./dex. fr.

Equus caballus (res.)

1 dens, I2 maxilla/mandib. sin./dex. fr.

Equus caballus (res.)

1 dens, I2 maxilla/mandib. sin./dex. fr.

Equus caballus (res.)

X 903,60

Y 500,60

Z 8. krs

Isompi pussi

1 ulna sin. diaph. fr.

Equus caballus (res.)

1 radius sin. dist.+diaph. fr. excl. epiph.*

Equus caballus (res.)

1 radius dex. diaph. fr.*

Equus caballus (res.)

1 mc IV sin. prox. fr.*

Equus caballus (res.)

1 mc/mt III prox. fr. excl. epiph.

Equus caballus (res.)

X 903,60

Y 500,60

Z 8. krs

1 dens, P4 mandibula sin. fr.*

Equus caballus (res.)

1 dens, P4 mandibula dex. fr.*

Equus caballus (res.)

1 dens, M2 mandibula sin. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M2 mandibula dex. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M3 mandibula sin. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M3 mandibula dex. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M1 maxilla sin. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M2 maxilla sin. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M3 maxilla sin. fr.*	Equus caballus (res.)
1 dens, M3 maxilla dex. fr.*	Equus caballus (res.)

X 900,50 (903?)

Y 501,20

Z 7. krs -

X 903,70

Y 500,70

Z 8. krs -

X 907

Y 501

Z 3. krs -

X 908

Y 501

Z 2. krs -

X 908

Y 501

Z 3. krs -

X 909

Y 502

Z 3. krs -

KK 25

Z 4. krs -

SUOMUSJÄRVI VIITAMÄKI N

Koekuoppien pinta m mpy ja syvyydet

kk1	65,44	67 cm	kk23	67,72	50 cm
kk2	64,37	47 cm	kk24	66,86	140 cm
kk3	62,74	50 cm	kk25	66,08	40 cm
kk4	63,37	34 cm	kk26	67,80	34 cm
kk5	62,83	42 cm	kk27	66,98	34 cm
kk6	61,61	54 cm	kk28	66,18	52 cm
kk7	63,95	42 cm	kk29	67,41	33 cm
kk8	64,28	35 cm			
kk9	63,53	51 cm			
kk10	62,52	34 cm			
kk11	64,28	43 cm			
kk12	63,48	46 cm			
kk13	62,57	20 cm			
kk14	65,13	31 cm			
kk15	63,76	32 cm			
kk16	63,59	48 cm			
kk17	64,30	42 cm			
kk18	61,82	32 cm			
kk19	62,28	40 cm			
kk20	66,28	45 cm			
kk21	66,72	30 cm			
kk22	67,53	51 cm			

Suomusjärvi Kiikala

ei mittakaavassa

Suomusjärven Laperlan ja Härmälänbölen kivikautisia asuinpaikkoja ja joitain Kiikalan puoleisia. Numeroidut kohteet ovat suuria asuinpaikka-alueita.

- 1 Mustionsuon koillinen osa (Mattilan, Nikkarin ja Kyläpään peltoalueet)
- 2 Mustionsuon lounainen osa (Kesän talo, Iso-Perheen pelto, Päivärinteen riihipelto)
- 3 Ali-Jaakkolan, Yli-Jaakkolan ja Iso-Perheen piha ja lähipelto
- 32 Paavolan ja Mikkelin pellot

● muita asuinpaikkoja

★ Suomusjärvi Viitamäki N

▨ rantaviiva n. 6000 eKr.

▩ rantaviiva n. 4500 eKr.